

सुधारीत सत्रपध्दतीचा पुनर्रचित अभ्यासक्रम

।। अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ।।

**NORTHMAHARASHTRA UNIVERSITY,
JALGAON**

SYLLABUS

FOR

F.Y.B.A.

SEMESTER - I & II

POLITICAL SCIENCE

&

PUBLIC ADMINISTRATION

(WITH EFFECT FROM JUNE 2013)

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON.

SYLLABUS FOR F.Y.B.A.

WITH EFFECT FROM JUNE 2013

SEMESTER PATTERN

POLITICAL SCIENCE

GENERAL PAPER

Indian Constitution

POL – G -101-A (Semester-I)

POL – G -201-A (Semester-II)

OPTIONAL PAPER

Local Self Government in Maharashtra

POL – G -101-B (Semester-I)

POL – G -201-B (Semester-II)

PUBLIC ADMINISTRATION

GENERAL PAPER

Indian Administration

PUB – G -101 (Semester-I)

PUB – G -201 (Semester-II)

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON
(SYLLABUS FOR F.Y.B.A.POLITICAL SCIENCE)

POL-G-101-A- Indian Constitution

Periods- 52
 Total Marks - 40

Course Objects -

This paper is a basic introduction to the process, concept and working of Indian constitution. Indian constitution is a social document. To create responsible Indian citizen is the need of an hour. Explain the students an importance of constitutions. Practical applicability of the constitution should be known to the students. To make it includes the constitutional frame work machinery and recent trends in Indian democracy.

Semester-I		Periods -Marks
1. Indian Constitution -	Making of the Indian Constitution, Values of the preamble, Characteristics.	13 10
2. Federal design and its working -	Structure, Characteristics, Recent trends, in Centre State relations. Finance Commission- Composition , Powers & Functions	13 10
3. Rights& Duties	A - Fundamental Rights B - Fundamental Duties C- Directive Principles of the State Policy	13 10
4. Recent Change regarding Rights	A - Right to Information Meaning, Nature & Scope, Information Right Act 2005, Central & State Information Commission - Composition, powers& functions. B - Human Rights in India Meaning, Indian constitution & Human rights, Human Right commission in India-Composition powers& functions.	13 10
Total		52 40

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON
(SYLLABUS FOR F.Y.B.A. POLITICAL SCIENCE)
POL-G-201- A- Indian Constitution

Periods - 52
Total Marks - 40

Semester - II		Periods - Marks	
1. Executive	- Union and State- Composition, Powers & Functions	13	10
2. Legislature	- Union and State - Composition, Powers & Functions, Law Making Process in India	13	10
3. Judiciary	- Supreme Court, High Court - Composition, Powers and Functions. Judicial Activism, Public Interest Litigation, Lokpal	13	10
4. Civil Services in India	- Importance of Civil Service, Methods of Civil Service Recruitment. Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Staff Selection Commission - Power and functions	13	10
Total -		52	40

Reference Books: (For both semesters)

- 1) **डॉ. भिमराव रामजी आंबेडकर** - The Constitution of India, 2011
भारत सरकार, विधि और न्याय मंत्रालय, नई दिल्ली
- 2) **Basu Durga Das** - Introduction to the constitution of India, New Delhi, Printice - Hall of India
- 3) **Ram Joshi** - Marina Pinto, Louis D'silva, The Indian Constitution and its working. Bombay Orient Longman.
- 4) **Phadke Y.D. & S. Shrinivas** - The Indian Constitution, Himalayan Publishing Co., Girgaon
- 5) **Johari J.C.** - Indian Political System, Anmol Publications Pvt. Ltd., New Delhi
- 6) **M.N. Srinivas** - 'Social Change in Modern India', Bombay, Allied Publishers.
- 7) **R. Kothari** - Politics in India, Delhi, Orient Longman, 1970
- 8) **R. Kothari** - Democratic Policy and Social Change in India, Delhi, Allied Publishers, 1976
- 9) **S. Kothari** - Social Movement and the Redefinition of Democracy, Boulder, Colorado Westview Press, 1993
- 10) **J. Donnelly** - The Concept of Human Rights, London, Croom Helm, 1985.
- 11) **J. Borwnlie** - Basic Documents of Human Rights, 2ndEdn., Oxford, the clarendom Press 1992.
- 12) **Geol S. R.** - Right to Information and Good Governance. Deep and Deep Publication Pvt. Ltd., New Delhi 2007

- 13) राजेंद्र शंकर भट्ट - संविधान - शंकाएँ और संभावनाएँ,
पंचशील प्रकाशन, जयपूर - ३०२००३
- 14) प्रा. श्रीराम माहेश्वरी - अखिल भारतीय सेवाएँ,
पंचशील प्रकाशन, जयपूर - ३०२००३
- 15) डॉ. पा.श्री. घारे - भारतीय प्रशासन
महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथ निर्मिती मंडळ, पुणे
- 16) प्रा. श्रीराम माहेश्वरी - भारतीय प्रशासन (मराठी),
अनुवाद साधना कुलकर्णी ओरिएंट लाँगमन प्रा. लि. मुंबई
- 17) प्रा. बी.टी. देशमुख - भारतीय संविधान, पिंपळापुणे पब्लिशर्स,
नागपूर
- 18) डॉ. भा.ल. भोळे - भारतीय राज्यव्यवस्था, पिंपळापुणे पब्लिशर्स,
नागपूर
- 19) प्रा. बी.बी. पाटील - भारतीय शासन, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
- 20) माहितीचा अधिकार - यशवंतराव चव्हाण विकास प्रकाशन प्रबोधिनी
अधिनियम, २००५ आणि राजहंस प्रकाशन यांचा संयुक्त उपक्रम,
यशदा, पुणे
- 21) डॉ.सौ. शुभांगी राठी, - भारतीय लोकशाही गणराज्य - दुसरे सत्र,
प्रा.नाडेकर, प्रा. दुसाने वृंदा पब्लिकेशन, जळगांव
- 22) डॉ.अलका देशमुख - भारतीय शासन आणि राजकारण, श्री
साईनाथ प्रकाशन, नागपुर
- 23) डॉ.एस.जी.देवगांवकर - भारतीय राजकीय व्यवस्था, श्री साईनाथ
प्रकाशन, नागपूर
- 24) डॉ. भालबा विभुते - भारताचे संविधान, मनोविकास प्रकाशन,
चर्चगेट, मुंबई
- 25) डॉ. पी. डी. देवरे, डॉ. एस. भारतीय लोकशाही गणराज्य, प्रशांत
एम. विसपुते, डॉ. डी. एस. पब्लिकेशन, जळगांव
निकुंभ
- २६) डॉ.प्रमोद पवार, भारतीय लोकशाही गणराज्य -पहिले सत्र,
डॉ सौ शुभांगी राठी वृंदा पब्लिकेशन, जळगांव

**North Maharashtra University, Jalgaon,
Syllabus for F.Y.B.A. (Political Science)
(w.e.f. June 2013)**

**Periods - 52
Total Marks - 40**

**Pol-G-101- B- General Paper- I (Optional)
Local Self Government in Maharashtra**

Political Science is fruit of History and History is root of political science. The Local self Government has evolved progressive in last 52 years in Maharashtra. Understanding of structure, function, legal and dynamics of local self Government is obligatory need for the educated future citizens of India. This becomes essential element for empowered and responsible citizens hence following syllabus is prescribed

Semester-I

	Periods	Marks
1. Local Self Government	13	10
a) Meaning, Scope and Significance		
b) Nature and History		
c) Contribution for progress of state and Nation		
2. Formation of Panchayat Raj in Maharashtra	13	10
History & Nature		
a) V. P. Naik Committee.		
b) L. N. Bongiwar Committee.		
c) P. B. Patil Samiti.		
3. Panchayat Raj system in Maharashtra	13	10
(Zilla Parishad, Panchayat Samiti, Gram Panchayat)		
a) Organisation		
b) Powers		
c) Functions		
d) Leadership		
e) Woman reservation		
f) Right to information.		
4. Welfare Schemes in Panchayat Raj System	13	10
a) Constitutional base		
b) Role of Information Technology.		
Total	52	40

**North Maharashtra University, Jalgaon,
Syllabus for F.Y.B.A. (Political Science)
General Paper- I (Optional)
Pol- G-201-B- Local Self Government in Maharashtra**

Periods - 52

Total Marks -40

Semester-II

	Periods	Marks
1 Formation of Urban, Local Government in Maharashtra.	13	10
a) History		
b) Nature		
c) Scope		
d) Structure.		
2. Urban Local Bodies	13	10
(Municipal Council, Nagar Parishad, Municipal Corporation etc.)		
a) Organisation.		
b) Powers.		
c) Functions		
d) Leadership.		
3. Reforms of Local Government	13	10
a) 73 rd Amendment.		
b) 74 th Amendment.		
c) Measures for improving control.		
d) Woman Empowerment.		
4. Recent Trends in Local Self Government	13	10
a) Gram Sabha.		
b) Nyay Panchayat.		
Total	52	40

Reference Books: (For both semesters)

1. **Maheshwari S.R.** - Local Govt. in India
(Orient Longman, 1971)
2. **Reddy G. Ram** - Patterns of Panchayat Raj
(Macmillam India, 1977)
3. **Avasthi** - A Muncipal Administration in India,
(L. N. Agrawal)
4. **Dr. A. Y. Darshankar** - Panchayat Raj and Urban Administration
(Kailash Publication, Aurangabad, 1992)
5. **Dr. S. K. Bhogale** - Panchayat Raj.
6. **Dr. N. R. Inamdar** - Lokprakashan
(SadhanaPrakashan, Pune)
7. **Prof. GovindYamalwad** - Local Self Government
(KalpanaPrakashan, Nanded)
8. **Dr. Bhalbha Vibhute** - "GramapanchayatKamkaj System"
9. **Ikbal Narayan** - Panchayat Raj Administration in
Maharashtra.
10. **S. S. Gadkari** - Organization of the State Govt. in
Maharashtra.

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for F. Y. B. A. (Public Administration)
(w.e.f. June 2013)

PUB- G-101: Indian Administration

Periods – 52
Marks – 40

Objectives:

Following objectives can be achieved from this paper

1. To introduce the nature of Indian Administration.
2. To aware the students about the basic concepts of Indian Public Administrative System.
3. To enable the student in Administrative Services.
4. To understand Indian Administrative performs.
5. To expose new technology among the student.

Semester I	Periods	Marks
1. The Legacy of Indian Administration	13	10
a. Basic Premises of Indian Administration		
b. Administration of British Period		
c. Administration since Independence		
d. Salient Features of Indian Administration		
2. Union Government and Administration of India	13	10
a. President		
b. Vice President		
c. Prime Minister		
d. Council of Ministers		
3. Cabinet Secretariat	13 - 10	
a. Structure and Functions of Cabinet Secretariat		
b. Prime Minister's Office- Structure and Functions		
c. Ministries and Departments(Central Frame Work)		
i. Ministry of Home Affairs		
ii. Ministry of Finance		
iii. Ministry of Foreign Affairs		
iv. Ministry of Railway		
4. Constitutional & Statutory Bodies	13	10
a. Union Public Service Commission		
b. Election Commission		
c. National Human Rights Commission		
d. Right to Information Commission		

Total -52 - 40

North Maharashtra University, Jalgaon
Syllabus for F. Y. B. A. (Public Administration)
(w.e.f. June 2013)

PUB- G-201: Indian Administration

Periods -52

Marks- 40

Semester II

Periods Marks

1. Center State Relations	13 - 10
a. Distribution of Powers	
i. Union List ii. State List iii. Concurrent List	
b. Relations between Center & State Government	
i. Legislative Relations ii. Administrative Relations	
iii. Finance Relations	
c. Finance Commission	
2. The Comptroller and Auditor General of India	13 - 10
a. Historical Background b. Independence	
c. Duties and Powers d. Report	
e. Position	
3. Administrative Reforms in India	13 - 10
a. Good Governans b. Development of Information Technology	
c. E-Governans d. Administrative Corruption	
e. Lokpal	
4. Social Welfare Administration in India	13 - 10
a. Meaning & Development of Administrative Welfare Programmes	
b. Administrative Welfare Programmes for -	
i. S. C. & S. T. ii. Tribal Areas	
iii. Women	

Total - 52 - 40

Reference Books: (For both semesters)

- 1) **S. R. Maheshwari** – Public Administration in India, MacMillan
- 2) **M. Laxmikanth** – Public Administration, Tata McGraw, Hill Publishing Co., New Delhi.
- 3) **Avasthi&Avasthi** – Indian Administration, Lakshmi, NarainAgrawal, Agra – 3.
- 4) **VishnooBhagwan&VidyaBhushan** – Public Administration, S. Chand, New Delhi.
- 5) **Dr. Amreshwar Avasthi, Dr. Shriram Maheshwari: (2012). Public Administration.**

Published by-Agra: Lakshmi Narayan Agrawal

- 6) **श्रीराम माहेश्वरी** - भारतीय प्रशासन, ओरिएण्ट लॉगमन.
- 7) **प्रा. के.आर. बंग**- भारतीय प्रशासन, विद्या बुक्स पब्लिशर्स, औरंगाबाद.
- 8) **डॉ. प. ल. जोशी**- भारतीय शासन व प्रशासन, विद्या प्रकाशन, नागपूर.
- 9) **डॉ.बी. एल. फडीया** - भारतीय प्रशासन, साहित्य भवन, आग्रा.

NORTH MAHARASHTRA UNIVERSITY, JALGAON.
SYLLABUS FOR F.Y.B.A.
SEMESTER PATTERN
POLITICAL SCIENCE & PUBLIC ADMINISTRATION

Equivalent Course

POLITICAL SCIENCE
(With Effect from June 2013)

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	Gen. Paper POL-1	Indian Democratic Republic :G-101/201- A	Indian Constitution G – 101/201-A

OPTIONAL COURSE

2	Optional Gen. Paper	Local Self Government in Maharashtra G – 101/201-B	Local Self Government in Maharashtra G – 101/201-B
---	---------------------	--	--

Public Administration
(With Effect from June 2013)

Sr. No.	Paper	Old Course	New Course
1	Gen. Paper POL-1	Indian Administrative System. Pub. – G-101/201	Indian Administration Pub. G-101/201

सुधारीत सत्रपध्दतीचा पुनर्रचित अभ्यासक्रम

।। अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ।।

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

अभ्यासक्रम

प्रथम वर्ष कला

सत्र - पहिले आणि दुसरे

राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन

जून २०१३ पासून

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
अभ्यासक्रम - प्रथम वर्ष कला
जून २०१३ पासून

सत्र - पहिले आणि दुसरे
राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन

सामान्य पेपर
भारतीय संविधान
राज्यशास्त्र -ज. १०१-अ (सत्र - १)
राज्यशास्त्र-ज. २०१-अ (सत्र - २)

वैकल्पिक पेपर
महाराष्ट्र स्थानिक स्व-शासन
राज्यशास्त्र-ज. १०१-ब (सत्र - १)
राज्यशास्त्र-ज. २०१-ब (सत्र - २)

सामान्य पेपर
भारतीय प्रशासन
लोकप्रशासन-ज. १०१ (सत्र - १)
लोकप्रशासन-ज. २०१ (सत्र - २)

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला

(सुधारीतसत्र पध्दतपुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)

राज्यशास्त्र- जनरल- १०१-अ. : भारतीय संविधान

एकूण गुण - ४०

तासिका - ५२

सत्र - पहिले		तासिका	गुण
१. भारतीय संविधान	- भारतीय संविधानाची निर्मितीची प्रक्रिया, सरनामा व त्याची मुल्ये, संविधानाची वैशिष्ट्ये	१३	-१०
२. भारतीय संघराज्याचे प्रारूप व कार्यपध्दती	- रचना, वैशिष्ट्ये, केंद्र आणि राज्य यांच्यातील बदलते प्रवाह, वित्तआयोग - रचना, अधिकार व कार्य	१३	--१०
३. हक्क आणि कर्तव्य	- अ) मूलभूत हक्क ब) मूलभूत कर्तव्ये क) राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे	१३	--१०
४. अधिकाराच्या संदर्भात अलिकडील बदल	अ) माहितीचा अधिकार अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती, माहिती - अधिकार अधिनियम २००५, केंद्रीय व राज्य माहिती आयोग - रचना, अधिकार व कार्य ब)भारतातील मानव अधिकार - अर्थ , भारतीय राज्यघटना आणि मानवाधिकार, भारतातील मानवाधिकारआयोग- रचना,अधिकार व कार्य	१३	--१०

एकूण

५२ -- ४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला

(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)

राज्यशास्त्र-जनरल - २०१- अ.: भारतीय संविधान

एकूण गुण- ४०

तासिका - ५२

सत्र - दुसरे	तासिका	गुण
१. कार्यकारी मंडळ	- केंद्रीय व राज्य कार्यकारी मंडळ - रचना, अधिकार आणि कार्ये	१३-- १०
२. कायदे मंडळ	- केंद्रीय व राज्य कायदे मंडळ - रचना, अधिकार आणि कार्ये, भारतातील कायदानिर्मितीची प्रक्रिया	१३-- १०
३. न्याय मंडळ	- सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालय - रचना, अधिकार आणि कार्ये, न्यायालयीन सक्रियता, जनहितार्थ याचिका, लोकपाल	१३ --१०
४. भारतातील नागरी सेवा	- नागरी सेवांचे महत्त्व, सेवक भरती पध्दती केंद्रीय व राज्य लोकसेवा आयोग - रचना, अधिकार आणि कार्ये कर्मचारी निवड मंडळ - अधिकार व कार्ये	१३ --१०

एकूण

५२--४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

प्रथम वर्ष कला

(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)

राज्यशास्त्र- ज -१०१ -ब - वैकल्पिक सामान्य पेपर १

महाराष्ट्रातील स्थानिक स्व-शासन

तासिका -५२

एकूण गुण -४०

सत्र - पहिले

	तासिका	गुण
१. स्थानिक स्वयंशासन	१३	१०
अ) अर्थ, व्याप्ती, महत्व		
ब) स्वरूप व इतिहास		
क) राज्य व राष्ट्राच्या विकासासाठीचे योगदान.		
२. महाराष्ट्रातील पंचायत राज्य निर्मिती	१३	१०
अ) व्हि.पी. नाईक समिती		
ब) एल. एन्. बोंगीवार समिती		
क) पि. बी. पाटील समिती		
३. महाराष्ट्रातील पंचायत राज्य व्यवस्था	१३	१०
(जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, ग्रामपंचायत)		
अ) संघटन		
ब) अधिकार		
क) कार्य		
ड) नेतृत्व		
इ) महिला आरक्षण		
ई) माहितीचा अधिकार		
४. पंचायत राज व्यवस्थेतील कल्याणकारी योजना	१३	१०
अ) घटनात्मक बैठक		
ब) माहिती तंत्रज्ञानाची भूमिका.		

एकूण तासिका - ५२ ४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष कला
(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)
राज्यशास्त्र- ज -२०१- ब - वैकल्पिक सामान्य पेपर १
महाराष्ट्रातील स्थानिक स्व-शासन

तासिका - ५२

एकूण गुण - ४०

सत्र - दुसरे

	तासिका	गुण
१. महाराष्ट्रातील शहरीस्थानिक शासन निर्मिती अ) इतिहास. ब) स्वरूप. क) व्याप्ती. ड) रचना.	१३ -	१०
२. शहरी स्थानिक संस्था (नगरपालिका, नगरपरिषद, महानगरपालिका) अ) संघटन ब) अधिकार क) कार्य ड) नेतृत्व	१३ -	१०
३. स्थानिक शासनातील सुधारणा अ) ७३वी घटनादुरुस्ती ब) ७४वी घटनादुरुस्ती क) नियंत्रण सुधारण्याचे उपाय ड) महिला सबलीकरण	१३ -	१०
४. स्थानिक शासनातील नवप्रवाह अ) ग्रामसभा. ब) न्याय पंचायत	१३ -	१०

एकूण ५२ - ४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष कला
(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)
लोकप्रशासन- ज. १०१ सामान्य पेपर
भारतीय प्रशासन

सत्र - पहिले

तासिका - ५२

एकूण गुण - ४०

	तासिका	गुण
१. भारतीय प्रशासनाचा वारसा अ) भारतीय प्रशासनाची पार्श्वभूमी ब) ब्रिटीश काळातील प्रशासन क) स्वातंत्र्योत्तर प्रशासन ड) भारतीय प्रशासनाची वैशिष्टे	१३ -	१०
२. भारताचे केंद्रशासन व प्रशासन अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) मंत्री परिषद	१३ -	१०
३. केंद्रीय सचिवालय अ) केंद्रीय सचिवालयाची रचना व कार्य ब) पंतप्रधान कार्यालय रचना व कार्य क) मंत्रीमंडळ व विभाग i. गृह मंत्रालय ii. वित्त मंत्रालय iii. परराष्ट्र मंत्रालय iv. रेल्वे मंत्रालय	१३ -	१०
४. घटनात्मक व नियामक मंडळ अ) केंद्रीय लोकसेवा आयोग ब) निवडणूक आयोग क) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग ड) माहिती अधिकार आयोग	१३ -	१०

एकूण- ५२ - ४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
प्रथम वर्ष कला
(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)
लोकप्रशासन- ज.-२०१ सामान्य पेपर
भारतीय प्रशासन

सत्र दुसरे

तासिका : ५२
एकूण गुण : ४०

	तासिका	गुण
१. केंद्र राज्य संबंध - अ)सत्तेचे विभाजन i)केंद्रसूची ii)राज्यसूची iii)समवर्ती सूची ब) केंद्रसरकार आणि राज्य सरकार यांच्यातील संबंध i) कायदेविषयक संबंध ii) प्रशासकीय संबंध iii) आर्थिक संबंध क) वित्त आयोग	१३	१०
२. भारताचा नियंत्रक व महालेखा परीक्षक अ) ऐतिहासिक पार्श्वभूमी ब) स्वातंत्र्य क) कर्तव्य व अधिकार ड) अहवाल इ) स्थान	१३	१०
३. भारतातील प्रशासकीय सुधारणा अ) सुशासन ब) माहिती तंत्रज्ञानाचा विकास क) ई-गव्हनर्स ड) प्रशासकीय भ्रष्टाचार इ) लोकपाल	१३	१०
४. भारतातील समाज कल्याणकारी प्रशासन अ) प्रशासकीय कल्याणकारी कार्यक्रमाचा अर्थ व विकास ब) प्रशासकीय कल्याणकारी कार्यक्रम- i. अनुसुचित जाती व जमाती ii)आदिवासी क्षेत्र iii. महिला	१३	१०
	एकूण	५२ ४०

उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
अभ्यासक्रमप्रथम वर्ष कला
(सुधारीत सत्र पध्दत पुनर्रचित अभ्यासक्रम - जून २०१३ पासून)
राज्यशास्त्र आणि लोकप्रशासन

समांतर अभ्यासक्रम

राज्यशास्त्र

जून २०१३ पासून

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
१.	सामान्य पेपर १ राज्यशास्त्र	भारतीय लोकशाही गणराज्य : -ज-१०१/२०१-अ	भारतीय संविधान -ज-१०१/२०१-अ

वैकल्पिक पेपर

२.	वैकल्पिक सामान्य पेपर १ राज्यशास्त्र	महाराष्ट्रातीलस्थानिक स्व शासन ब - ज-१०१/२०१-ब	महाराष्ट्रातीलस्थानिक स्व शासन - ज-१०१/२०१-ब
----	---	--	--

लोकप्रशासन

जून २०१३ पासून

अ.क्र.	पेपर	जुना अभ्यासक्रम	नवीन अभ्यासक्रम
१	सामान्य पेपर - लोकप्रशासन	भारतीय प्रशासन व्यवस्था ज-१०१/२०१	भारतीय प्रशासन ज-१०१/२०१